

Stanowisko

Prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”

w sprawie projektów aktów prawnych przygotowujących jednostki systemu oświaty do odpowiednich rozwiązań w sytuacji zagrożenia epidemicznego

W dniu 11 sierpnia 2020 r. na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji opublikowano 5 rozporządzeń kształtujących organizację pracy jednostek systemu oświaty w roku szkolnym 2020/2021. W kilka godzin później Minister Edukacji Narodowej podpisał przedmiotowe akty prawne bez przewidzianej prawem konsultacji ich postanowień ze związkami zawodowymi. Nie było i nie będzie zgody „Solidarności” na ewidentne łamanie prawa związku zawodowego do opiniowania aktów prawnych. Tryb procedowania wskazanych rozporządzeń jest dowodem tego, że nauczycielskie związki zawodowe zostały de facto wyeliminowane przez resort edukacji z procesu opiniowania aktów prawnych, które mają bezpośrednio wpływ na warunki pracy i płacy nauczycieli. W tym kontekście istotne znaczenie dla środowiska oświatowego ma projekt zmieniający rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Wprowadza ono w paragrafie 1 swoiste novum w organizacji pracy, a mianowicie instytucję "ustalenia" przez dyrektora szkoły, czy nauczyciele i uczniowie mają dostęp do infrastruktury informatycznej. Kierując się wykładnią racjonalnego prawodawcy przyjąć należy, że chodzi w tym postanowieniu o prywatny sprzęt nauczycieli i uczniów albowiem wykaz służbowych komputerów wykazany jest w spisie inwentarza danej jednostki oświatowej. Prawodawca nie przesądza jednocześnie czym takie "ustalenie" ma skutkować, w przypadku gdy okaże się, iż rzeczony sprzęt komputerowego brakuje. W tym miejscu należy podkreślić, iż KSOiW NSZZ "Solidarność" od wielu lat domaga się uchwalenia aktu prawnego określającego standardy stanowisk pracy nauczycielskiej, który byłby podstawą ewentualnych roszczeń pracowników oświaty względem pracodawcy. Przepisy prawa pracy stanowią bowiem wprost, że to pracodawca ma obowiązek zapewnić pracownikowi narzędzia i sprzęt niezbędny do wykonywania pracy.

Paragraf 7 cytowanego rozporządzenia wprowadza z kolei nowy, niebezpieczny mechanizm "uelastycznienia" czasu pracy. Przewiduje on jednostronną zmianę treści stosunku pracy nauczyciela przez dyrektora szkoły w przedmiocie zmiany jego obowiązków służbowych poprzez "określenie organizacji realizacji przez tego nauczyciela zadań" w przypadku "zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć lub możliwego ograniczenia wynikającego ze specyfiki zajęć" (sic!).

Pozytywnie należy ocenić ponowne usankcjonowanie prawa nauczycieli do wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe w czasie pandemii koronawirusa. Jedynym mankamentem tego rozwiązania jest brak delegacji ustawowej Ministra Edukacji Narodowej do uszczegóławiania przepisów ustawy Karta Nauczyciela rozporządzeniem, które statuuje przepisy ustawy Prawo oświatowe, ustawę o systemie oświaty oraz ustawę o finansowaniu zadań oświatowych (zob. art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910).

Znamienne jest, że już 11 maja 2020 r. KSOiW NSZZ "Solidarność" domagała się w swoim Komunikacie uchwalenia „specustawy edukacyjnej”, która pozwalałaby zapewnić prawidłową realizację celów i zadań jednostek edukacyjnych w nowym roku szkolnym, czyniąc to z poszanowaniem hierarchii źródeł prawa.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący
KSOiW NSZZ „Solidarność”

Ryszard Proksa